

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

leri, non amplius in Templi gazophylacium, ut hactenus solebant, sed in ararium Cæsaris reponerent. Hoc valde mordebat Judæos, volebant enim esse populus liber, sicut gloriabantur Joh. 8. v. 33. & sæpe conati sunt motis seditionibus jugum Romanū excutere, sed frustra. Mensura iniquitatis ipsorum impleta erat propter præcedentia peccata, hinc ex justo Dei judicio sclus sanctuarii Romano Imperatori cessit, ut propriâ ipsorum pecuniâ milites præsidarios aleret, quibus libertas Judæorum, quam semper adhuc somniabant, infringeret.

Quamquam autem vi externâ contra Romanos nihil valebant, tamen illam quæstionem in conversatione cum Cæsarianis semper urgebant & ventilabant, & consultum ducunt, hanc ipsam Christo etiam proponere in forma syllogismi, qui cornutus in Scholis dici solet, quia ex utraque parte ferit, hoc modo: Aut dandus est Cæsari census, aut non dandus. Si respondisset Christus, dandum esse, præsentibus erant Phariseorum discipuli, qui cum populo contrarium sentiebant & sine dubio contra ipsum tanquam proditorem patriæ libertatis seditionem movissent. Si verò respondisset non dandum esse, præsentibus erant Herodiani, qui correptum statim tanquam reum criminis læsæ majestatis ad Herodem ipsum deduxissent. Sin autem tacuisset, hypoeriseos ipsum insimulassent, qui propter metum hominum veritatem proloqui non auderet. Hæc sunt retia, quibus Pharisei Christum illaqueare confidebant.

Nos eandem cum Judæis hoc tempore pœnam experimur, Nemo fuit tempore pacis, qui sclus sanctuarii ad cultus divini conservationem, templorum & scholarum reparationem, pauperum item & ministro-

rum Ecclesiæ sustentationem expendere voluit. Hinc jam cedit fisco, quod non dedimus Christo, siquidem milites nostrâ pecunia scribuntur & sustentantur, qui minis & verberibus nos persequuntur, scilicet hæc gratiæ sunt, quas pro solutione stipendii nobis persolvunt. Justus est Deus nolite irridere, Gal. 6. v. 7. quid faciamus? rebellemur cum Judæis? minimè. Promeriti sumus pœnam hanc peccatis nostris. Ergo portate, Vos mei, portate iram Domini, judicabit ipse causam nostram, Mich. 7. v. 9. & non dabit in æternum fluctuationem justo, Ps. 55. v. 23.

De Secundo.

Fuit captiosa Phariseorum quæstio, succedit ingeniosa Christi responsio, quæ tribus membris absolvitur, ut sunt:

1. *Dura increpatio.* Quia enim malitiam Phariseorum sibi satis cognitam & perspectam habebat, blanditias verborum nihil curat, sed quod corde sentit, in conspectu totius populi profatur, & hypocritæ, inquit, quid me tentatis? ut ipso facto demonstrat, se non curare quenquam, quo ipsum elogio modò ipsorum discipuli exornarent, & verum esse *καθ' ἑσθλότητα*, qui intima cordis penetralia exploret, & sciat quid sit in homine, Joh. 2. v. 25.

2. *Denaris perustratio.* Postulat enim numisma, quod tum temporis apud Judæos in usu erat, & imaginem impressam ipsis ostendens, cujus est hæc imago, inquit, & inscriptio?

Habebat aliàs sclus sanctuarii pecuniæ suam imaginem & inscriptionem, cum adhuc avitâ libertate fruerentur Judæi. In uno latere expressa erat virga Aaronis cum inscriptione: Jerusalem sancta: In altero verò caliculus cum thuribulo in memoriam lacri-

factificiorum & Sacerdotii Levitici, cum inscriptione: Siclus Israël. Hanc monetam abrogaverant Romani, & jam ipsi cubabant pecuniam, quæ suorum Imperatorum imagines præ se ferebat, in testimonium plenariæ potestatis quam obtinebant in universa Judæa. Proinde Christus ad imaginem perlustrandam Judæos compellit, ut agnoscant inde, quod jura sua amiserint, & tempus Messie appropinquasse luculenter satis perspiciunt, sed illi negligunt hæc omnia, & de Politica libertate tantum cogitant.

Idem accidit quoque ultimis hisce temporibus. Augentur pressuræ, audiuntur ubique bella & bellorum rumores, signa novissimi diei quotidie conspiciuntur, & tamen pauci cogitant de adventu Christi, sed pergunt in peccatis, & in corradendis divitiis omnem operam collocant, contra admonitiones Christi, Luc. 21. v. 34.

3. *Nervosa confutatio.* Postquam enim respondent, imaginem Cæsaris esse, propria confessione ipsos jugulat, & date, inquit, Cæsari, quæ sunt Cæsaris, Deo autem, quæ sunt Dei, q. d. quia utimini moneta, Cæsaris imaginem & inscriptionem habente, idem subjectos ei vos agnoscite, subjectio illa Dei servitium non impedit, sed nihilominus Deo dare potestis, quod Deo debetur. Hoc responso ita confunduntur, ut admirati sapientiam Christi, cum alto silentio recedant, & quod Lucas addit c. 20. v. 26. non poterunt verbum ejus reprehendere contra populo.

Apparet hinc quodnam sit officium nostrum

I. *Erga majestatem terrestrem, cui debetur*

1. *Tributum amoris, ut bene affecti simus erga superiores nostros, & damnum si*

quod ipsis impendet, quantum in nobis est, studiosè præcaveamus, præsertim orationi nostræ eos semper includamus, quod fieri jubet Apostolus 1. Tim. 2. v. 1. 2. Cf. Dan. 6. 21.

2. *Tributum honoris, ut agnoscamus Magistratum esse sanctam & augustam Dei ordinationem, Rom. 13. vers. 1.* Unde Dii appellantur, Psal. 82. v. 6. Huc pertinet census & vectigal, quod ad autoritatem Magistratus conservandam & stabiliendam Deus subditis persolvendum injunxit, Rom. 13. v. 7. Cui legi se Christus ipsemet subjeit, Luc. 2. v. 4. 5, Matth. 17. v. 27. quæ *ἀραξία* foret, si Magistratum non haberemus, ideam vide Jud. 21. v. 25. Persæ quod memorant historiæ, Rege mortuo per dies quinque electionem distulerunt, & interim unicuique licentiam quidvis agendi dederunt, ut ex illa confusione intelligeretur, quantum bonum sit magistratus. Ergo honoremus magistratū, sub cujus umbra placidam & tranquillam vitā ducere possumus, 1. Tim. 2. v. 2.

3. *Tributum timoris, quo subjectio denotatur, Rom. 13. v. 1. 1. Pet. 2. vers. 13. 14.* hanc debemus Magistratui, sed non nisi ad aras. Nam quando Magistratus aliquid præcipit, quod pugnat contra legem Dei, dicendum est cum Augustino: Da veniam Imperator, tu carcerem, Deus gehennam minatur. Huc quadrat admonitio Christi: nolite timere eos, qui corpus occidunt, & animam occidere non possunt, Timere autem eum, qui corpus & animam in infernum detrudere potest, Matth. 10. v. 28.

II. *Erga majestatem cælestem.* Huic debemus

1. *Censum membrorum.* Cordis, Deut. 6. v. 5. linguæ, Psal. 34. v. 2. Psal. 50. v. 14. 91. v. 15. Oculi, v. 3. Ebr. 13. v. 15. aurium, Joh. 10. v. 27. oculorum, Psal. 121. v. 1.

2. *Censum bonorum.* Quid enim possidemus, quod ab ipso non habemus? 1. Cor. 4. v. 7. dicamus igitur cum Davide 1. Chr. 30. v. 11. 12. Tua Domine sunt omnia, & quæ de manu tua accepimus, dabimus tibi. Hoc fit, quando aliquid conferimus de substantia bonorum temporalium ad sustentationem ministrorum Ecclesiæ, scholarum, pauperum, exulum, &c. Hoc æquè necessarium tributum est, ac illud, quod magistratui politico exsolvere teneris, juxta expressa Scripturæ dicta, Gal. 6. v. 6. 1. Cor. 9. v. 11. 13. 14. & alibi passim.

3. *Censum laborum.* Sex dies hominif concessit Deus, quibus opera vocationis suæ perficere potest, & septimum consecravit tanquam censum sibi persolvendum, ut quiescat homo in die illo ab operibus externis, & Deo cultum suum præstet. Qui facit, benedictionem divinam experietur, Lev. 26. v. 2. seqq. qui non facit, vindictam divinam non evitabit, Jer. 17. v. 27. Amos 8. v. 5. 8. 10. 11. hisce abrumpimus. Faxit Deus T. O. M. ut juxta normam hujus concionis vitam nostram instituamus, & dirigamus per Christum Salvatorem nostrum, Amen.

Dominica XXIV. post Trinitatis.

Evangelium Matth. 9. vers. 18. 26.

IN V. T. mulier fluxu sanguinis laborans immunda pronunciatur, omnis qui tetigerat eam, immundus erat usque ad vesperam, & quicquid erat, & super quo dormierat vel federat, diebus separationis suæ polluebatur, Lev. 15. v. 19. 20. 21. parem legem habebant Judæi de mortuis, Num. 5. vers. 2.

Sed Christus in hodierna pericope tangi se patitur à muliere hæmorrhosæ, qui & ipse tangit defunctam Jairi filiam, ut ostenderet se esse Dominum Legis, Marc. 2. v. 28. in quo unicum contra spiritualem immundiciem remedium nobis reperire liceat, siquidem purgationem peccatorum nostrorum fecit per seipsum, Ebr. 1. v. 3. & non solum in baptismo, sed cum primis etiam in cœnæ Sacramento nobis sanguinem suum communicat, quo conscientia nostræ emundantur ab operibus mortuis ad servendum Deo viventi, Ebr. 9. v. 14.

Partes Evangelii duæ sunt:

I. *Puella resuscitatio.*

II. *Hæmorrhosæ sanatio.*

J.J.

EXEGESIS.

DE pinguibus quosdam adducam, dixit Dominus Pl. 68. v. 23. hoc impleri cepit tempore Christi. Gloriabantur quidem Pharisei, Joh. 7. v. 48. nunquid ex Principibus aliquis in eum credit, præter turbam hanc, quæ non novit legem & maledicta est. Sed contrarium apparet ex tota Evangelica historia, ex qua sine cumulatione exemplorum aliorum deprehendimus, quod in una civitate Capernaum tres insignes Patronos per Evangelii prædicationem sibi conciliaverit. Primum ex regia familia Herodis, Joh. 4. v. 47. Secundum ex Cæsareanis, Matth. 8. v. 5. Tertium ex Judæis, hunc ipsum nimirum Archi-Synagogum, qui per mortem filiolæ suæ ad eum compellitur, & resuscitationem anxie sollicitat. Duo igitur potissimum hic consideranda occurrunt:

P p

I. *Patris*